

Avtale om innlemmelse av 3. energimarkedspakke

Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne er enige om å legge følgende premisser til grunn for Samtykke om innlemmelse i EØS-avtalen og rettsaktene som inngår i den tredje energimarkedspakken:

Norge har en lang og stolt historie knyttet til forvaltning av naturressurser. Langsiktig forvaltning med bred politisk og folkelig oppslutning er viktig. Den norske tradisjonen med konsesjoner knyttet til uttak og bruk av naturressurser har spilt en nøkkelrolle for folks tillit til god forvaltning, til politikere og til utvikling av felles goder i mer enn hundre år. Slik skal det også fortsette.

Det er ingen tvil om at eierskapet til både vannkraft og olje- og gassressurser ligger til det norske folk og skal forvaltes til det beste for allmenheten. Over 90 prosent av norsk vannkraftproduksjon er i dag eid av kommuner, fylkeskommuner og staten.

Det offentlige eierskap til norske vannkraftressurser skal ligge fast, og i tråd med langvarig rettspraksis skal minst to tredjedeler være offentlig eid.

Selv om Norge tar del i et mer harmonisert regelverk for energimarkedene gjennom EØS-avtalen, har vi fortsatt suverenitet med styring og kontroll over disponeringen av våre unike energiressurser og utformingen av vår nasjonale energipolitikk. Når det gjelder konsesjoner til strømmnett og kraftverk, gjelder fortsatt norsk regelverk uavhengig av virksomheten til ACER. Visse forhold knyttet til evt. finansiering av overføringsforbindelser mellom land reguleres av den såkalte infrastrukturforordningen. Den er ikke del av EØS-avtalen i dag. Samarbeidsorganet for reguleringsmyndigheter, ACER, får ikke vedtaksmyndighet over norske energiselskaper eller norsk energipolitikk.

Beslutninger om eventuelle nye utenlandskabler skal fortsatt være en beslutning fullt og helt fattet av norske myndigheter. Eventuelle nye kabler skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme. Den allerede vedtatte økningen i utvekslingskapasitet vil ha innvirkning på driften av det norske kraftsystemet. Det er derfor nødvendig å høste erfaringer og gjøre grundige analyser før utvekslingskapasiteten økes ytterligere. Hvilken betydning dette får for eventuelle nye konsesjonssøknader, må vurderes som ledd i behandlingen av disse. Statnett skal eie og drifte alle framtidige mellomlandsforbindelser. Dette tas inn i energiloven:

Stortinget ber regjeringen snarest fremme sak til Stortinget om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. om at konsesjon for å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemansvarlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse. Systemansvarlig (Statnett) vil kunne gis konsesjon etter energiloven § 4-2 for å eie eller drive utenlandsforbindelser som er omfattet av § 3-1. Det vil kreves særskilt konsesjon fra olje- og energidepartementet. Ved vurderingen av om konsesjon bør gis, skal det legges vekt på naturhensyn og prosjektets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

Flaskehalsinntektene skal fortsatt kunne benyttes til å redusere nettarriffene, så vel som til vedlikehold og utbygging av det norske strømmettet.

Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne vil i forlengelsen av Stortingets tilslutning til EUs 3. energimarkedspakke arbeide videre med de utfordringer og muligheter som åpner seg. Norsk fornybar kraftproduksjon vil kunne bidra til økt verdiskaping og sysselsetting i Norge og til å erstatte fossil energi med fornybar energi. For industrien vil det være naturlig å se på vilkår for langsiktige industrikraftavtaler, tilrettelegging av ny elektrisitetsintensiv industri innen tradisjonell metallforedling samt nye former for elektrisitetsintensiv industri som for eksempel grønne datasentre. Det vil i denne

sammenheng være særlig viktig å se på ny virksomhet i Nord-Norge, noe som kan redusere den forventede veksten i overføring av elektrisitet fra nord mot sør, ikke bare i Norge, men også i Sverige.

Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne legger følgende premisser til grunn for Samtykke om innlemmelse i EØS-avtalen og rettsaktene som inngår i den tredje energimarkedspakken:

1. Det skal være nasjonal og samfunnsmessig styring og kontroll over vannkraftressursene. Det offentlige eierskap til norske vannkraftressurser skal ligge fast, og minst to tredjedeler skal fortsatt være offentlig eid.
2. Norsk fornybar kraftproduksjon skal bidra til økt verdiskaping og sysselsetting i Norge og til å erstatte fossil energi med fornybar energi.
3. Norske myndigheter skal ha full styring og kontroll over alle avgjørelser med betydning for energisikkerheten i Norge, herunder avgjørelser knyttet til industri og utkobling av kraft.
4. Beslutninger om eventuelle nye utenlandskabler skal fortsatt være en suveren beslutning fattet av norske myndigheter.
5. Eventuelle nye kabler skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme og det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser kan etableres. Hvilken betydning dette får for eventuelle nye konsesjonssøknader, må vurderes som ledd i behandlingen av disse.
6. Statnett skal eie og drive alle framtidige mellomlandsforbindelser. Dette tas inn i energiloven.
7. Flaskehalsinntektene skal fortsatt kunne benyttes til å redusere nettariffene så vel som til vedlikehold og utbygging av det norske strømmettet.
8. Den nye reguleringsmyndigheten (RME) opprettes, dens oppgaver avgrenses til å oppfylle direktivets minimumskrav. Den overordnede myndigheten til å utforme og vedta forskrifter og utarbeide lover skal fortsatt ligge i departementet (OED) og direktoratet (NVE).

I forbindelse med Norges tilslutning til EUs 3 energimarkedspakke skal det avgis en formell erklæring overfor EU/EØS som gir uttrykk for vår holdning i tråd med prinsippene som uttrykkes over og i flertallsinnstillingen, og som slår fast at dette vil ligge til grunn for Norges syn ved eventuelle fremtidige endringer i EUs energipolitikk. Medelsen til EU om samtykke, kommer på det tidspunktet lovendringen er fremlagt.

Stortinget 20. mars 2018

Tina Bru

Espen Barth Eide

Ketil Kjenseth

Terje Halleland

Per Espen Stoknes